



Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

2

betreft
Nieuwe modelovereenkomst
gemeentelijke beeldende
kunstopdracht

ons kenmerk
BAOZW/U200801070
Lbr. 08/115

datum
26 juni 2008

Samenvatting

Veel gemeenten ontplooiën initiatieven om de regeldruk, en daarmee de administratieve lasten, voor burgers en bedrijven te verminderen. Administratieve lasten worden voor een groot deel veroorzaakt door rijksregels, maar ook gemeentelijke regels leiden in de beleving van burgers en bedrijven tot hoge lasten. Om gemeenten te ondersteunen bij het dereguleren van de lokale regelgeving, heeft de VNG al haar modelverordeningen en modellen onder de loep genomen. Met deze brief met bijlagen wordt u geïnformeerd over de wijzigingen van de VNG modelovereenkomst gemeentelijke beeldende kunstopdracht.



Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n) 2
betreft Nieuwe modelovereenkomst gemeentelijke beeldende kunstopdracht	ons kenmerk BAOZW/U200801070 Lbr. 08/115	datum 26 juni 2008

Geacht college en gemeenteraad,

Veel gemeenten ontplooiën initiatieven om de regeldruk, en daarmee de administratieve lasten, voor burgers en bedrijven te verminderen. Administratieve lasten worden voor een groot deel veroorzaakt door rijksregels, maar ook gemeentelijke regels leiden in de beleving van burgers en bedrijven tot hoge lasten. Om gemeenten te ondersteunen bij het dereguleren van de lokale regelgeving, heeft de VNG al haar modelverordeningen en modellen onder de loep genomen. Met deze brief met bijlagen wordt u geïnformeerd over de wijzigingen van de VNG modelovereenkomst gemeentelijke beeldende kunstopdracht.

Op het gebied van beeldende kunst verstrekt een gemeente veelal geen subsidies aan individuele kunstenaars, maar geeft ze hen opdrachten. Dit betekent dat een algemene subsidieverordening of een deelverordening niet van toepassing is. De VNG heeft daarom een modelovereenkomst gemeentelijke beeldende kunstopdracht opgesteld. Dit is een modelcontract tot opdrachtverlening tussen een gemeente en een kunstenaar voor het vervaardigen van een beeldend kunstobject. Het model bevat drie fases: schetsontwerp, definitief ontwerp en uitvoering. Gemeenten dienen zelf een keuze te maken of zij deze drie fases nodig achten, of dat zij de opdracht in één keer verlenen.

De overeenkomst heeft als doel afspraken tussen de gemeente en de kunstenaar vast te leggen. Het publieke belang van de overeenkomst is gelegen in transparantie voor de burger over de procedure van het tot stand komen van een door de gemeente betaald kunstwerk. De burger kan zich een oordeel vormen over het gebruik van belastinggeld. Ook kan deze via het model door de gemeente betrokken worden bij de inspraak over een kunstwerk in de openbare ruimte.

De modelovereenkomst, die afgeleid is van diverse bestaande modellen, is in 2000 opgenomen in de handreiking 'Beeldende kunst in de openbare ruimte' en in 2003 als basis gebruikt voor de

vervolghandreiking 'Beelden buiten, beheer en behoud'.

Onlangs heeft een groot aantal gemeenten gevraagd om actualisering van deze modelovereenkomst. Dit vanuit de wens tot een juiste regeling van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. De in de afgelopen jaren verschenen wetgeving of jurisprudentie is hierbij meegenomen. Vanuit het oogpunt van deregulering en verlaging van de administratieve lasten bleken geen aanpassingen noodzakelijk. Wel is de overeenkomst op een aantal andere punten aangepast. Het gaat hierbij om verduidelijkingen met betrekking tot welke partij moet handelen op basis van een bepaald artikel en om aansluiting op het dualisme.

Dienstenrichtlijn

De Dienstenrichtlijn is niet van toepassing op deze modelovereenkomsten. Contractuele betrekkingen vallen namelijk niet onder de werking van de Dienstenrichtlijn. Inhoudelijk gaat het hier ook niet om het leveren van een dienst, maar van een product.

Wel geldt in principe een Europese aanbestedingsverplichting als de kunstopdracht boven een bepaald drempelbedrag uitkomt. Enkele zaken moeten hierbij in acht genomen worden:

- Er gelden (minimum) drempelbedragen voor Europees aanbesteden. Het maken van een ontwerp kan bijvoorbeeld gelden als een opdracht voor een 'dienst', het leveren van een produkt/het kunstwerk zelf als een 'levering'. Pas bij een bedrag boven de € 206.000 per dienst of levering dient de gemeente de Europese aanbestedingsrichtlijn toe te passen.
- In die gevallen waar het kunstwerk kan gelden als een bouwwerk, dus een 'werk' in de zin van de Europese richtlijn, geldt een nog hoger drempelbedrag (€ 5.150.000,-). Hierbij kan er nog wel discussie komen over hetgeen het 'werk' qua Europese regelgeving juridisch inhoudt: het product van een geheel van bouwkundige of civieltechnische werken dat ertoe bestemd is als zodanig een economisch of technische functie te vervullen. In het geval van een opdracht voor ontwerp, vervaardiging en plaatsing van een kunstwerk zal er in de regel sprake zijn van samenloop van verschillende opdrachten (werk, levering en/of dienst).
- Op basis van bijlage 2B van de Europese Richtlijn 2004/18/EG inzake overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten kan een gemeente nagaan of de betreffende opdracht valt onder het zogenaamde lichtere regime van de richtlijn.
- Uit de hand mogen worden opgedragen werken, leveringen en diensten, die om technische of artistieke redenen of om redenen van bescherming van exclusieve rechten slechts aan een bepaalde opdrachtnemer kunnen worden toevertrouwd (artikel 31 lid 1 sub b van de Richtlijn). De gemeente kan dus kiezen voor een opdracht aan één bepaalde kunstenaar, als zij dat artistiek-inhoudelijk kan motiveren. Aan de motivering worden strenge eisen gesteld. Bedacht moet immers worden dat de uitzonderingsbepaling veronderstelt dat slechts één enkele aanbieder voor de opdracht in aanmerking kan komen.
- Overigens vergen opdrachten die onder de Europese drempelbedragen blijven ook enige afweging. Op deze opdrachten zijn het gemeentelijk aanbestedingsbeleid en de verdragsbeginselen (transparant, objectief en non-discriminatoire) van toepassing.
- Tot slot moet gewezen worden op nationale wetgeving die op dit moment in voorbereiding is.

- Zie voor meer informatie www.vng.nl.
- Zie voor meer informatie over Europees aanbesteden: www.europadecentraal.nl.

Resultaten in reductie administratieve lasten

Deze modelovereenkomst heeft nauwelijks administratieve lasten. De gedane aanpassingen hebben hierop geen effect.

Nieuwe structuur verordening

De modelovereenkomst kent geen nieuwe structuur. Wel kent het een cafetariamodel: de gemeente kan ervoor kiezen een opdracht te geven voor de drie fases tegelijk, maar kan ook uit deze fases kiezen.

Inspraak

De VNG adviseert geen inspraak op de gewijzigde modelovereenkomst te houden.

Goede voorbeelden van gemeenten

In de bovengenoemde handreikingen 'Beeldende kunst in de openbare ruimte' en 'Beelden buiten, beheer en behoud' zijn diverse goede voorbeelden van gemeenten beschreven. Ook in het Beleidsinstrumentarium beeldende kunst van 2006 op de VNG-site worden een aantal voorbeelden genoemd. In verband met de decentralisatie van de geldstroom beeldende kunst per 2009 zal binnenkort een actualisatie plaatsvinden.

De gewijzigde modelbepaling wordt aangeboden Voor algemene informatie over de deregulering van de VNG modelverordeningen en voor een planning van nog toe te zenden modellen, verwijzen wij naar onze ledenbrief van 16 april jl. kenmerk ECGR/U200800550, Lbr.08/057.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten



mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op VNG-net. Kijk op www.vng.nl onder VNG-brieven.